

Jama Suhodolka je najdublja jama Slavonije. Duboka je više od 90 m, a u njoj se nalazi dvorana dimenzija 10 x 20 x 30 m, što je najveći podzemni prostor u Slavoniji. Niti ova jama još nije u cijelosti istražena, pa možemo očekivati i nove prostore i prolaze u njoj.

Jama Kovačica je vrlo neobičan podzemni vodotok koji je dosad istražen u dužini od 100 m. U jamu se ulazi kroz uski, okomiti otvor u zemlji koji doseže do vodoravnog procijepa kroz koji teče brzi potok. Tu su primijećeni brojni stanovnici podzemlja kornjaši, grinje, pauci i šišmiši.

Na području Parka prirode Papuk dosad je otkriveno više od 40 speleoloških objekata u obliku većih ili manjih jama i špilja. Veći dio tih podzemnih prostora smješten je u vršnom, karbonatnom dijelu planine

Papuk, području izoliranog kontinentalnog krša Hrvatske. Zbog svoje veličine i bogate podzemne faune najzanimljiviji su ponor Uviraljka, jama Suhodolka i jama Kovačica.

Najneobičnije papučke životinje...

U podzemlju Papuka živi više od 80 vrsta životinja – od malenih kukaca kornjaša, stonoga, paukova, lažištipavaca i račića do šišmiša. Prave podzemne životinje imaju vrlo

neobičan izgled i način života koji je prilagođen stalnom životu u mraku podzemlja – najčešće nemaju oči te nemaju pigmenta ili su vrlo svijetle boje tijela.

Kornjaš podzemljak *Bathyscia montana montana* živi pod kamenjem u okolici Uviraljke.

Mesoniscus graniger je jednakonožni račić pronađen na više podzemnih lokaliteta na Papuku. Osim na Papuku, u Hrvatskoj je pronađen jedino na Medvednici.

Calconiscellus karawankianus je kopneni jednakonožni račić, koji je u Hrvatskoj pronađen jedino u podzemlju Žumberka, Medvednice i Papuka.

Ovaj kornjaš iz roda *Bryaxis*, nedavno otkriven na Papuku nova je vrsta za svjetsku faunu i papučki endem.

Tijelo podzemnog rakušca iz roda *Niphargus* je bez pigmenta, a nema ni organe za vid i prva je prava podzemna životinja zabilježena na Papuku u jami Suhodolki.

Sitni lažištipavac *Chthonius diophthalmus* je paučnjak koji u Hrvatskoj živi jedino u podzemlju Papuka.

Dosad je u **ponoru Uviraljka** istraženo 204 m kanala i prolaza do dubine od 36 m. Brojni kanali završavaju uskim pukotinama i prolazima pa stvarnu dužinu i dubinu Uviraljke tek treba otkriti. Ponor Uviraljka je ime dobila prema potočiću koji ponire u njega. Potok je slabog protoka, ali ipak stalna visoka vlaga koju stvara u ponoru je izuzetno važna za opstanak špiljskih beskralješnjaka i za osiguranje dobrih uvjeta za zimovanje šišmiša.

Šišmiši su česti stanovnici većih podzemnih objekata, a čak 11 vrsta ih zimuje u ponoru Uviraljka. U veljači 2006. u Uviraljci je na zimovanju zabilježeno čak 667 šišmiša, od kojih su najbrojniji bili veliki potkovnjaci. Uviraljka je jedan od četiri naciona-

lno značajna speleološka objekta za seobu i zimovanje šišmiša i jedino je poznato zimovalište močvarnog šišmiša u Hrvatskoj.

Podzemna staništa ugrožena su onečišćenjem podzemnih voda, nekontroliranim uređivanjem u turističke svrhe, bacanjem otpada u jame i špilje i hidrotehničkim zahvatima kojima se mijenja uobičajena količina vode u njima. Podzemna staništa zaštićena su Zakonom o zaštiti prirode, a štiti ih i Direktiva o staništima Europske zajednice koji zabranjuju svako uništavanje podzemlja i njegovog osobitog životinjskog svijeta.

